

njihovih komunikacijskih i prezentacijskih vještina, a u tu je svrhu izrada projekata praćena *step by step* prezentacijama skupljenih materijala i napretka prema konačnom cilju. Polaznici su također prošli edukaciju iz načina prikupljanja informacija, *networkinga* i izrade *press releasea*, upoznati su s pravnim propisima vezanim uz osnivanje nevladinih organizacija u Hrvatskoj te sličnim pojedinostima koje su im potrebne, odnosno, koje bi im u praksi bile potrebne, za provođenje osmišljenih projekata u djelo. Dodatna zanimljivost bila su i predavanja raznih hrvatskih aktivista iz raznih područja djelovanja, među kojima se našao i predsjednik HHO-a, Žarko Puhovski.

Kako bi program bio zanimljiviji, organizirana su i dva izleta, za vrijeme kojih su sudionici programa dobili priliku upoznati se s poviješću mjesta koja su posjetili: Vukovara, u kojem su se kroz razgovore s predstavnicima lokalnih NGO-a upoznali i s ondašnjom situacijom, te Kumrovcu, rodno mjesto Josipa Broza Tita, a potonji je izlet uključivao i posjet dvorcu Trakošćan. Također, s obzirom da su svi sudionici bili mladi ljudi, većinom studenti nižih godina fakulteta, u sklopu programa bila su organizirana mnoga neformalna druženja, izlasci i slično.

Vjerojatno ništa ne govori toliko u prilog programu, kao

iznimno pozitivne ocjene koje je dobio u sklopu evaluacije u kojoj su sudjelovali svi sudionici, među kojima su mnogi izrazili želju da se i sami, u godinama koje dolaze, okušaju kao treneri, što čini vrlo vjerojatnom mogućnost da se radionica u Zagrebu održi i ove godine.

Konačno, nakon iskustva stečenog kao trenerica, autorica ovog rada može izraziti jedino svoje iskreno mišljenje kako Zagrebu i Hrvatskoj definitivno treba više ovakvih programa, kojima bi se mlade ljude poticalo da u društvu u kojem žive budu aktivni sudionici, a ne tek pasivni promatrači. Naravno, kako niti jedna ideja, a još više izvedba, nije idealna, pokoja greška ili manji propust uspjela se potkrasti organizacijskom timu, no male su nesavršenosti dozvoljene, pogotovo u situacijama kada se nema priliku učiti na tuđim pogreškama.

Barbara Kolarić

Trening za trenere?

*Module number 5:
European Citizenship
(Bergen, 21.-27. XI. 2005.)*

Od 21. do 27. studenog 2005., pod pokroviteljstvom Partnerstva Vijeća Europe i

Europske Komisije, u Bergenu (Nizozemska) održan je trening *Module number 5: European Citizenship: Institutions and Politics* (u daljnjem tekstu Modul 5). Riječ je o jednom od niza treninga koji se na temu europskog građanstva, a u svrhu razvijanja europskog identiteta među studentima i mladim aktivistima, organiziraju u europskim gradovima. Nažalost, Modul 5, osim pretencioznog imena i ambiciozno postavljenih ciljeva nije ponudio ništa što bi opravdalo uložena sredstva organizatora u okupljanje ovakvog tipa te gubitak vremena onih sudionika koji su od Modula 5 očekivali kvalitetan seminar na temu europskih institucija.

U tekstu natječaja, organizatori su istaknuli nekoliko važnih informacija o sebi te o namjerama i ciljevima koje organizacijom Modula 5 i sličnih manifestacija žele ostvariti. Tako potencijalni sudionik otkriva da je Modul 5 rezultat višegodišnje suradnje Europske Komisije i Vijeća Europe, koji putem organiziranja treninga za trenere žele potaknuti razvijanje europskog identiteta te popularizaciju koncepta i prakse europskog građanstva. Iz teksta se saznaje da su se prije Modula 5 održali moduli 1, 2 i 3, koji su činili prvu skupinu modula, dok drugu skupinu čine moduli 4, 5 i 6. Organizatori su isticali da svaki trening modul razmatra

jedan specifičan aspekt koncepta i prakse europskog građanstva, ali napominju da će unatoč tematskoj određenosti pojedinog modula, svi sadržavati i neke zajedničke elemente koji su od velike važnosti za ideju europskog građanstva.

Modul 5 je kao tematsku odrednicu imao europske institucije i politiku. U tekstu natječaja je, shodno tome, naznačeno da se namjeravaju obraditi sljedeća pitanja: Ideje i utopije o Europi (kratki uvod u razvoj ideje Europe), Europske integracije nakon 1945: intergovernmentalni model i Vijeće Europe (povijest, funkcije, te područje mladih), Europske integracije nakon 1945: supranacionalni model i Europska Unija (korijeni, današnje funkcije i institucije, pretpostavke za budućnost te područje mladih), Budućnost Europske Unije i ustavna kriza te položaj mladih unutar rasprava, odnos institucija i građana prema politikama mladih, mogućnosti za mlade ljude unutar Unije, te Europska politika mladih: *The White Paper*. Sudionici (njih 25 iz raznih krajeva Europe), bili su smješteni u prekrasan Hotel Marijke, u malenom turističkom gradiću Bergenu, a u prostorijama hotela su se održavala i sama predavanja.

Već prvi dan treninga dao je naslutiti da će Module 5 imati sasvim drukčiji sadržaj od onog naznačenog u natječaju. Tim

trenera obavijestio je sudionike da slobodno mogu zaboraviti sve "ozbiljne" informacije vezane uz ciljeve Modula 5 sadržanih u natječaju, obzirom da oni trening žele učiniti više "neformalnim". Sa značenjem izraza "neformalni trening" sudionici su se ubrzo mogli upoznati u prvoj jutarnjoj aktivnosti koja je nosila naziv European Citizenship. Glavno pomagalo ove aktivnosti bio je ogroman papirnati brod koji je, po riječima voditeljice aktivnosti, predstavljao europsko građanstvo (engleski: citizens=građani, ship=brod). Potom su sudionici podjeljeni u grupe i poslani u šetnju po Bergenu kako bi prikupili razne stvari koje ih na bilo koji način podsjećaju na Europu. Svrha aktivnosti je bila da se do kraja dana brod napuni takvim stvarima, a svaka grupa ostalim sudionicima objasni po čemu predmet koji su donijeli predstavlja Europu. Ovaj tip aktivnosti organizatori su nazivali simulacijama te nam objasnili da Module 5, osim simulacija, čine još i rasprave.

Rasprave su se sastojale od dva dijela. U uvodnom dijelu, netko od voditelja bi uveo središnju temu koja se toga dana treba obraditi, iznio vrlo površne informacije vezane uz istu te nakon toga prepustio sudionicima da iznose svoja razmišljanja vezana uz predavanja. Obzirom da sudionici nisu bili opremljeni nikakvim

pripremnim materijalima, a samo uvodno predavanje nije bilo ništa više od informacija koje spadaju u fundus opće kulture malo više obaviještene osobe, rasprave bi se redovito rastvorile u besmisleni razmjenu patetičnih floskula o europskom identitetu tipa: "Europljani - to smo svi mi", i sl.

Do kraja Modula 5, izmijenilo se nekoliko simulacija i rasprava, koje su malo ili nimalo obrađivale pitanja koja su u natječaju idejno zamišljena kao predmeti rasprava tijekom treninga. Takav razvoj treninga urodio je nemalim razočaranjem kod velikog broja sudionika. Međutim, ovakvi treninzi svakako imaju i svoju pozitivnu stranu. U neformalnim druženjima s ostalim sudionicima može se naučiti mnogo o ustroju ostalih fakulteta u regiji, o društvenim kretanjima u ostalim tranzicijskim zemljama te steći prijateljstva i poznanstva koja obećavaju moguću buduću suradnju. Nažalost, obzirom da je pohađanje simulacija i rasprava obvezatno te da one obuhvaćaju gotovo cijeli dan (predavanja bi počinjala u 10:00 sati a završavala u 19:00), vremena za ovakve razgovore ne preostaje previše.

Umjesto konačnog suda o uspješnosti treninga, opisao bih završnu simulaciju. Od sudionika treninga zahtijevalo se da svaki na svom velikom listu papira ispišu pitanja koja su im se,

vezana uz ideju Europe, javila tijekom Modula 5. Potom su ostali sudionici kraj tih pitanja trebali anonimno dopisati odgovore s obzirom na nove spoznaje do kojih su došli u proteklih tjedan dana. Pitanje jednog od sudionika bilo je: "When I get back home, and my grandmother asks me what is European identity, what should I answer her?" Nepoznati autor je odgovorio: "Do you think that your granny cares? Do you think that normal people care?"

Uskoro se očekuje raspisivanje natječaja za trening module 7, 8 i 9.

Viktor Koska